Základní škola a mateřská škola Loučka, okres Vsetín, příspěvková organizace

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

PRO PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Vypracovala: Mgr. Blanka Kamasová

Údaje o škole

školní rok 2026-2027

Název školy	Základní škola a mateřská škola Loučka, okres Vsetín, příspěvková organizace
Adresa školy	756 44 Loučka, Loučka 188
IČO	05292930
Telefon	+ 420 571 640 118
E – mail	zsloucka@zsloucka.cz
Název zřizovatele	Obec Loučka
Adresa zřizovatele	756 44 Loučka, Loučka 46
Celkový počet dětí	48
Počet tříd	3
Personální údaje	
1 zástupce ředitelky školy pro MŠ	
4 učitelky mateřské školy	
1 asistentka pedagoga	
1 uklízečka	

S platností od 1. 9. 2026

Obsah

1. PREZENTACE ŠKOLY 6
Vize a poslání 6
Poskytujeme podněty ke zvyšování vzdělávací úrovně, pečujeme o jazykový projev, podporujeme zdravý životní styl, zařazujeme gramotnosti – digitální, matematické, čtenářské 6
..... 7
2. CHARAKTERISTIKA MATEŘSKÉ ŠKOLY 7
Prostředí a vybavení mateřské školy 8
Charakteristika tříd 8
VČELIČKY 8
MOTÝLCI 8
SLUNÍČKA 9
Personální zajištění 9
Specifika naší mateřské školy 10
3. VIZE, POSLÁNÍ A CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU 10
Název školního vzdělávacího programu 10
PUTOVÁNÍ SE SLUNÍČKEM 10
Motto programu 10
Vize mateřské školy 10
Poslání mateřské školy 11
Filozofie programu – SLUNÍČKO 11
Základní pojetí vzdělávání 12
Hra jako základní prostředek vzdělávání 12
4. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ 13
4.1 Věcné podmínky 13
4.2 Životospráva 13
4.3 Psychosociální podmínky 14
4.4 Organizace vzdělávání 14
4.5 Řízení mateřské školy 15
4.6 Personální podmínky 15
4.7 Spolupráce s rodiči a zákonnými zástupci 16
5. VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ S INDIVIDUÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI 16
5.1 Obecné zásady podpory 16
5.2 Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami 17
5.3 Úloha asistenta pedagoga 17
5.4 Vzdělávání dětí nadaných a mimořádně nadaných 18

5.5 Vzdělávání dětí s odlišným mateřským jazykem 18
5.6 Vzdělávání dětí mladších tří let 19
5.7 Spolupráce při podpoře dítěte 19
6. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ 20
6.1 Organizace mateřské školy 20
VČELIČKY 20
MOTÝLCI 20
SLUNÍČKA 20
6.2 Přijímání dětí k předškolnímu vzdělávání 20
6.3 Adaptace dítěte 21
6.4 Organizace dne 21
6.5 Denní režim – rámcové uspořádání 22
Ranní scházení dětí 22
Spontánní a vzdělávací činnosti 22
Hygiena a stravování 22
Pobyt venku 22
Odpočinek a klidové činnosti 22
Odpolední činnosti 22
6.6 Souběžné působení pedagogických pracovníků 23
6.7 Formy a metody vzdělávání 23
6.8 Plánování vzdělávání ve třídách 24
7. SYSTÉM PEDAGOGICKÉHO DIAGNOSTIKOVÁNÍ A INDIVIDUALIZACE VZDĚLÁVÁNÍ 24
7.1 Smysl pedagogického diagnostikování 24
7.2 Způsoby získávání informací o dítěti 25
7.3 Diagnostické záznamy 25
7.4 Individuální portfolio dítěte 25
7.5 Vyhodnocování pokroků dítěte 26
7.6 Individualizace vzdělávání 26
7.7 Spolupráce pedagogů při diagnostikování 27
7.8 Spolupráce se zákonnými zástupci 27
7.9 Využití diagnostiky pro plánování 27
8. VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE A VZDĚLÁVACÍ OBSAH 28
8.1 Vzdělávací strategie mateřské školy 28
Při vzdělávání využíváme zejména: 28
8.2 INTEGROVANÉ BLOKY 29
PODZIM – SLUNÍČKO OBJEVUJE PROMĚNY KOLEM NÁS 29
ZIMA – SLUNÍČKO HŘEJE, I KDYŽ JE VENKU CHLADNO 31

JARO – SE SLUNÍČKEM SE PROBOUZÍ ŽIVOT 32
LÉTO – SLUNÍČKO NÁS ZVE ZA DOBRODRUŽSTVÍM 33
8.3 Propojení integrovaných bloků 34
9. VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE V KAŽDODENNÍ PRAXI 34
9.1 UČÍME SE HRou A PROSTŘEDNICTVÍM VLASTNÍ ČINNOSTI 35
9.2 UČÍME SE PROŽITKEM A ZKUŠENOSTÍ 35
9.3 PODPORUJEME ZVÍDAVOST A OBJEVOVÁNÍ 35
9.4 PODPORUJEME KOMUNIKACI A NASLOUCHÁNÍ 36
9.5 UČÍME SE SPOLU ŽÍT A SPOLUPRACOVAT 37
9.6 PODPORUJEME SAMOSTATNOST 37
9.7 ROZVÍJÍME POHYB A UČENÍ CELÝM TĚLEM 38
9.8 UČÍME SE V PŘÍRODĚ A O PŘÍRODĚ 38
9.9 PODPORUJEME TVOŘIVOST A VLASTNÍ NÁPADY 39
9.10 PODPORUJEME PŘEDMATEMATICKÉ MYŠLENÍ V BĚŽNÝCH SITUACÍCH 39
9.11 VYUŽÍVÁME DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE SMYSLUPLNĚ 39
9.12 INDIVIDUALIZUJEME VZDĚLÁVÁNÍ 40
9.13 DÁVÁME DĚTEM MOŽNOST VOLBY A SPOLUÚČASTI 40
9.14 PEDAGOG JAKO PRŮVODCE 41
9.15 PROPOJENÍ VZDĚLÁVACÍCH STRATEGIÍ S PLÁNOVÁNÍM 41
9.16 UPLATNĚNÍ STRATEGIÍ V JEDNOTLIVÝCH TŘÍDÁCH 42
🌞 SLUNÍČKA 42
🐝 VČELIČKY 42
🦋 MOTÝLCI 42
10. EVALUAČNÍ SYSTÉM MATEŘSKÉ ŠKOLY 42
10.1 Smysl evaluace 42
10.2 Oblasti evaluace 43
10.3 EVALUACE POKROKŮ JEDNOTLIVÝCH DĚTÍ 43
10.4 EVALUACE VZDĚLÁVÁNÍ VE TŘÍDĚ 44
10.5 EVALUACE INTEGROVANÝCH BLOKŮ 44
10.6 EVALUACE PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ 45
10.7 EVALUACE PEDAGOGICKÉ PRÁCE 46
10.8 EVALUACE SPOLUPRÁCE SE ZÁKONNÝMI ZÁSTUPCI 47
10.9 EVALUACE ŘÍZENÍ A ORGANIZACE MATEŘSKÉ ŠKOLY 48
10.10 EVALUACE ŠVP „PUTOVÁNÍ SE SLUNÍČKEM“ 48
10.11 PŘEHLED EVALUAČNÍHO SYSTÉMU 49
„Putujeme se sluníčkem – každý svým tempem, ale společně.“ 🌞 49

1.PREZENTACE ŠKOLY

Naše mateřská škola je místem, kde se děti mohou cítit bezpečně, přijímaně a spokojeně. Vycházíme z přesvědčení, že dítě se nejlépe učí prostřednictvím hry, vlastního prožitku, pohybu, objevování a každodenních přirozených situací. Vzdělávání proto přizpůsobujeme věku, potřebám, možnostem a individuálnímu tempu každého dítěte.

Rodinu vnímáme jako nejdůležitějšího partnera při výchově a vzdělávání dítěte. Mateřská škola na rodinné prostředí navazuje, citlivě je doplňuje a vytváří prostor pro otevřenou komunikaci, vzájemnou důvěru a spolupráci. Usilujeme o to, aby děti i jejich rodiče vnímali mateřskou školu jako bezpečné, vstřícné a přátelské místo.

Mateřská škola má tři třídy – Včeličky, Motýlky a Sluníčka. Každá třída má své specifické zaměření odpovídající věku a potřebám dětí, všechny však spojuje společná filozofie programu „Putování se sluníčkem“. Pedagogický tým spolupracuje při plánování, realizaci a vyhodnocování vzdělávání a společně vytváří prostředí, ve kterém může každé dítě zažívat úspěch a radost z poznávání.

Významnou součástí života naší mateřské školy je příroda a prostředí obce Loučka. Využíváme školní zahradu i blízké lesy, louky, pole a další místa k pohybu, pozorování, objevování a získávání přímých zkušeností. Vedeme děti k tomu, aby vnímaly člověka jako součást přírody a společenství, ve kterém žijí, a vytvářely si k němu pozitivní vztah.

Vize a poslání

Chceme, aby naše mateřská škola byla místem šťastného dětství, kde je prostor pro uplatnění každého jedince, kde se všichni cítí dobře a bezpečně, jsou přiměřeně rozvíjení a chápání a oceňováni.

Snahou naší školy je vytvořit prostředí:

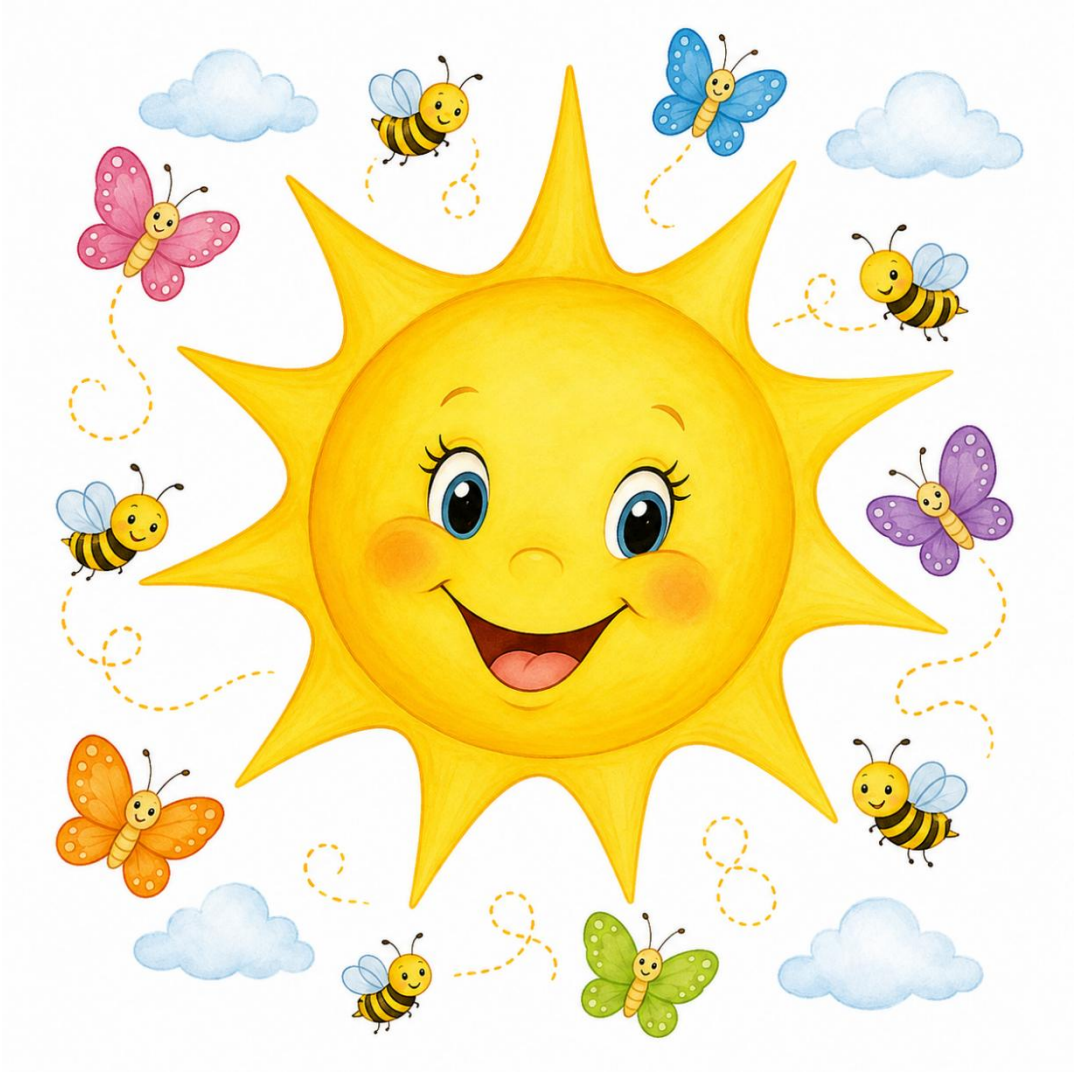
- kde je pohoda;
- kde se dítě cítí dobře a umí se radovat;
- kde panuje důvěra;
- kde dítě není přetěžováno;
- kde je dostatek zážitků a možností k jeho seberealizaci ve všech oblastech;
- kde dítě najde přátelské a přirozené prostředí;
- kde se může rozvíjet po všech stránkách.

Chceme, aby se děti naučily žít ve skupině vrstevníků, kde se budou cítit bezpečně, aby poznaly sílu kamarádství a pocit, že patří tam, kde ho mají rádi.

Chceme vytvořit školu, která je otevřená rodičovské veřejnosti a úzce s ní spolupracuje.

Podporujeme všestranný tělesný a duševní rozvoj dítěte. Snažíme se rozvíjet jeho osobnost a individualitu.

Poskytujeme podněty ke zvyšování vzdělávací úrovně, pečujeme o jazykový projev, podporujeme zdravý životní styl, zařazujeme gramotnosti – digitální, matematické, čtenářské.

2. CHARAKTERISTIKA MATEŘSKÉ ŠKOLY

Mateřská škola je součástí Základní školy a mateřské školy Loučka, okres Vsetín, příspěvkové organizace. Nachází se ve středu obce Loučka v blízkosti přírody, lesů, luk, zahrad a polí. Toto prostředí přirozeně využíváme při vzdělávání dětí, poznávání okolního světa i vytváření pozitivního vztahu k přírodě a místu, kde děti žijí.

Mateřská škola je propojena se základní školou, což umožňuje přirozenou spolupráci obou pracovišť a podporuje postupný a co nejplynulejší přechod dětí do základního vzdělávání.

Mateřská škola má celkovou kapacitu **48 dětí** a je rozdělena do tří tříd:

- **Včeličky** – třída pro děti zpravidla ve věku **2 až 4 roky**, kapacita 12 dětí,
- **Motýlci** – třída pro děti zpravidla ve věku **2 až 4 roky**, kapacita 12 dětí,
- **Sluníčka** – třída pro děti zpravidla ve věku **4 až 7 let**, kapacita 24 dětí.

Rozdělení dětí do tříd vychází zejména z jejich věku, individuálních potřeb, možností školy a aktuálního složení dětského kolektivu.

Menší třídy Včeliček a Motýlků umožňují vytvářet klidnější prostředí pro nejmladší děti, věnovat dostatek prostoru jejich postupné adaptaci a respektovat jejich zvýšenou potřebu individuální podpory. U dětí mladších tří let zohledňujeme jejich vývojová specifika, potřebu pravidelného režimu, opakování, dostatku pohybu, odpočinku, bezpečí a citlivého přístupu dospělých.

Třída Sluníček poskytuje prostor pro další rozvoj dětí, upevňování získaných dovedností a postupnou přípravu na přechod do základní školy. Vzdělávání je i zde přizpůsobováno individuálním potřebám a možnostem jednotlivých dětí.

Prostředí a vybavení mateřské školy

Mateřská škola disponuje prostory odpovídajícími potřebám předškolních dětí. Třídy jsou vybaveny dětským nábytkem, hračkami, didaktickými pomůckami, knihami a materiály pro spontánní hru i různorodé vzdělávací činnosti.

Prostor tříd je uspořádán tak, aby děti měly možnost samostatné volby činností, herních partnerů i dostupných pomůcek. Hračky a materiály jsou v převážné míře umístěny v dosahu dětí s ohledem na jejich věk a bezpečnost.

Součástí mateřské školy je prostorná školní zahrada, kterou pravidelně využíváme pro spontánní hru, pohybové aktivity, pobyt venku, pozorování přírody, experimentování i další vzdělávací činnosti. Blízké přírodní prostředí – lesy, louky, pole a zahrady – představuje pro děti přirozený prostor k objevování, prožitkovému učení a získávání přímých zkušeností.

Při vzdělávání využíváme také možnosti spolupráce se základní školou a životem obce. Vedeme děti k tomu, aby postupně poznávaly místo, kde žijí, vytvářely si vztah ke svému okolí a vnímaly sebe jako součást širšího společenství.

Charakteristika tříd

VČELIČKY

Třídu Včeliček navštěvují převážně děti ve věku od 2 do 4 let. Vzdělávání je zaměřeno především na postupnou adaptaci na prostředí mateřské školy, získávání pocitu bezpečí a jistoty, vytváření základních návyků a podporu samostatnosti.

Dětem poskytujeme dostatek času pro spontánní hru, pohyb, objevování a navazování prvních vztahů s vrstevníky. Respektujeme jejich individuální tempo a potřeby. Využíváme především přirozené situace, nápodobu, vlastní prožitek, opakování a učení prostřednictvím hry.

MOTÝLCI

Třídu Motýlků navštěvují převážně děti ve věku od 2 do 4 let. Vytváříme zde bezpečné, laskavé a podnětné prostředí, které podporuje postupné osamostatňování dětí a jejich přirozenou chuť poznávat svět.

Děti vedeme k rozvíjení komunikace, sebeobsluhy, základních sociálních dovedností a schopnosti zapojovat se do společné hry. Respektujeme individuální rozdíly mezi dětmi a nabízíme jim vzdělávací situace přiměřené jejich věku, možnostem a aktuálním potřebám.

Důležitou součástí života ve třídě jsou pravidelné denní rituály, dostatek času na hru, pohyb a odpočinek, stejně jako citlivá podpora při adaptaci na prostředí mateřské školy.

SLUNÍČKA

Třídu Sluníček navštěvují děti zpravidla ve věku od 4 do 7 let. Ve vzdělávání navazujeme na jejich dosavadní zkušenosti a podporujeme další rozvoj samostatnosti, komunikace, spolupráce, tvořivosti, zvídavosti a schopnosti řešit přiměřené problémy.

Dětem nabízíme dostatek příležitostí k vlastní aktivitě, objevování, experimentování, pohybu, tvoření a společné práci. Vedeme je k tomu, aby dokázaly vyjádřit svůj názor, naslouchat druhým, domlouvat se, spolupracovat a postupně přebírat odpovědnost za své jednání.

Zvláštní pozornost věnujeme dětem v posledním roce před zahájením povinné školní docházky. Podporujeme jejich všestranný rozvoj a vytváříme podmínky pro plynulý a nestresující přechod do základní školy. Příprava na školu probíhá přirozeně v každodenních situacích a prostřednictvím smysluplných činností, nikoliv izolovaným „školním vyučováním“.

Personální zajištění

Pedagogický tým mateřské školy tvoří:

- 1 zástupce ředitele pro mateřskou školu,
- 4 učitelky mateřské školy,
- 1 asistent pedagoga.

Celkem v mateřské škole působí **6 pedagogických pracovníků**.

Nepedagogické zajištění tvoří:

- **1 nepedagogický pracovník – uklízečka.**

Pedagogové spolupracují jako tým při plánování, realizaci a vyhodnocování vzdělávání. Vycházejí z potřeb jednotlivých dětí i celého dětského kolektivu a společně hledají způsoby, jak vytvářet bezpečné, podnětné a respektující prostředí.

Asistent pedagoga poskytuje podporu dětem v rozsahu a způsobem odpovídajícím jejich vzdělávacím potřebám a spolupracuje s učitelkami při vytváření podmínek pro jejich aktivní zapojení do vzdělávání.

Všichni zaměstnanci mateřské školy se podílejí na vytváření příjemného, bezpečného a vstřícného prostředí, ve kterém se děti mohou cítit přijímané a spokojené.

Specifika naší mateřské školy

Pro naši mateřskou školu je charakteristické:

- respektování jedinečnosti každého dítěte,
- důraz na bezpečí, důvěru a pohodu,
- učení prostřednictvím hry, prožitku a vlastní zkušenosti,
- využívání blízkého přírodního prostředí,
- podpora samostatnosti přiměřené věku a možnostem dítěte,
- dostatek prostoru pro spontánní hru a volný pohyb,
- partnerská spolupráce s rodinou,
- spolupráce se základní školou, obcí a dalšími partnery,
- podpora přirozené zvídavosti, komunikace a pozitivních vztahů mezi dětmi.

Naším cílem je, aby mateřská škola byla místem, kam děti přicházejí rády, kde se cítí bezpečně a kde mohou prostřednictvím každodenních zkušeností, hry a objevování **putovat za poznáním společně se Sluníčkem**.

3. VIZE, POSLÁNÍ A CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Název školního vzdělávacího programu

PUTOVÁNÍ SE SLUNÍČKEM

Motto programu

„Často stačí jemný paprsek sluníčka, laskavé slovo, úsměv, pohlazení nebo objetí, abychom někomu rozzářili den.“

Toto motto již patří k charakteru vašeho současného programu a tematicky propojuje jednotlivé třídy i vzdělávací obsah.

Vize mateřské školy

Chceme být mateřskou školou, do které děti přicházejí rády a kde se cítí bezpečně a spokojeně.

Vytváříme prostředí založené na vzájemné důvěře, respektu, laskavosti a spolupráci. Respektujeme jedinečnost každého dítěte, jeho individuální tempo, potřeby, možnosti i silné stránky.

Vedeme děti k tomu, aby s radostí objevovaly svět kolem sebe, učily se prostřednictvím hry, vlastních zkušeností, prožitků a přirozených situací. Podporujeme jejich zvídavost, samostatnost, tvořivost, schopnost komunikovat, spolupracovat a vytvářet pozitivní vztahy.

Využíváme prostředí obce a blízké přírody jako přirozený prostor pro poznávání a objevování. Chceme, aby si děti postupně vytvářely pozitivní vztah k lidem, přírodě i místu, kde žijí.

Poslání mateřské školy

Naším posláním je poskytovat dětem bezpečné, podnětné a přátelské prostředí, ve kterém mohou:

- prožívat pocit jistoty a přijetí,
- být samy sebou,
- svobodně si hrát a objevovat,
- učit se prostřednictvím vlastních zkušeností,
- rozvíjet svou samostatnost,
- vyjadřovat své potřeby, přání, pocity a názory,
- navazovat vztahy s dětmi i dospělými,
- učit se spolupracovat a vzájemně si pomáhat,
- poznávat sebe i svět kolem sebe,
- rozvíjet své silné stránky,
- získávat podporu v oblastech, které jsou pro ně náročnější.

Mateřská škola vytváří podmínky pro vzdělávání všech dětí s ohledem na jejich individuální vzdělávací potřeby.

Filozofie programu – SLUNÍČKO

Název programu **„Putování se sluníčkem“** vyjadřuje cestu dítěte za poznáním, zkušenostmi, vztahy a postupným objevováním světa.

Sluníčko je pro nás symbolem tepla, života, radosti, bezpečí a dobré nálady. Provází děti během celého školního roku a symbolicky propojuje jednotlivé oblasti jejich života a vzdělávání. Ve stávajícím ŠVP je slunce rovněž popsáno jako průvodce při objevování světa, lidského těla, emocí a přírody.

Filozofii školy vyjadřujeme slovem **SLUNÍČKO**:

S – SAMOSTATNOST

Podporujeme děti, aby přiměřeně svému věku a možnostem zvládaly běžné situace, rozhodovaly se a postupně přebíraly odpovědnost za své jednání.

L – LÁSKA

Vytváříme prostředí důvěry, přijetí, laskavosti a vzájemného respektu. Vedeme děti k ohleduplnosti vůči druhým lidem i sobě samým.

U – UČENÍ

Podporujeme přirozenou zvídavost a radost z objevování. Děti se učí především prostřednictvím hry, prožitku, vlastních zkušeností a každodenních situací.

N – NEBOJÁCNOST

Vedeme děti k přiměřenému sebevědomí a odvaze zkoušet nové věci. Učíme je, že chyba je přirozenou součástí učení a že je důležité nevzdávat se při prvním neúspěchu.

Í – INDIVIDUALITA

Respektujeme jedinečnost každého dítěte. Přihlížíme k jeho věku, možnostem, potřebám, zájmům, tempu i rodinnému prostředí.

Č – CITLIVOST

Podporujeme děti ve vnímání vlastních pocitů a potřeb i pocitů druhých. Vedeme je k empatii, vzájemné pomoci a ohleduplnému jednání.

K – KAMARÁDSTVÍ

Vytváříme příležitosti pro společnou hru, spolupráci a budování pozitivních vztahů. Učíme děti komunikovat, naslouchat, domlouvat se a řešit běžné situace mezi vrstevníky.

O – OBJEVOVÁNÍ

Nabízíme dětem příležitosti poznávat svět aktivně – prostřednictvím hry, pohybu, přírody, pokusů, tvoření, rozhovorů a vlastních zkušeností.

Základní pojetí vzdělávání

Vzdělávání v naší mateřské škole vychází z přirozené dětské potřeby **hrát si, poznávat, pohybovat se, komunikovat a navazovat vztahy**.

Dítě nevnímáme pouze jako příjemce hotových informací. Vytváříme situace, ve kterých může samo objevovat, zkoušet, ptát se, hledat řešení a získávat vlastní zkušenosti.

Pedagog je dítěti průvodcem. Pozoruje jeho potřeby a pokroky, připravuje podnětné prostředí, nabízí vhodné příležitosti k učení a poskytuje dítěti potřebnou podporu.

Důležitou součástí našeho vzdělávání je:

- **hra a spontánní činnost dítěte,**
- **učení prostřednictvím prožitku a zkušenosti,**
- **respektování individuálních potřeb,**
- **aktivní zapojení dítěte,**
- **pohyb a pobyt venku,**
- **příroda jako přirozený prostor pro učení,**
- **komunikace a spolupráce,**
- **bezpečné a podporující vztahy.**

Hra jako základní prostředek vzdělávání

Hra je přirozenou a významnou součástí života dítěte. Poskytujeme dětem dostatek času a prostoru pro spontánní hru i pro činnosti, které navazují na jejich zájmy a aktuální zkušenosti.

Prostřednictvím hry děti poznávají svět, rozvíjejí představivost, komunikaci, sociální dovednosti, pohyb, tvořivost i schopnost řešit různé situace.

Pedagogové hru dětí pozorují, citlivě ji podporují a podle potřeby obohacují prostředí nebo nabízejí nové podněty.

4. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

4.1 Věcné podmínky

Prostory mateřské školy poskytují dětem zázemí pro každodenní vzdělávání, hru, pohyb, odpočinek a společné činnosti. Mateřská škola má tři třídy s celkovou kapacitou 48 dětí – dvě menší třídy s kapacitou 12 dětí a jednu větší třídu s kapacitou 24 dětí.

Prostory tříd jsou vybaveny dětským nábytkem, hračkami, didaktickými pomůckami, knihami a materiály pro spontánní i řízené činnosti. Vybavení průběžně obnovujeme a doplňujeme podle potřeb dětí a možností školy.

Uspořádání prostředí umožňuje dětem:

- samostatně si volit hru a činnost,
- vybírat si z dostupných hraček a pomůcek,
- pracovat individuálně, ve dvojicích i ve skupinách,
- mít dostatek prostoru pro pohybové aktivity,
- nacházet místo pro klidnější činnosti a odpočinek.

Při uspořádání prostředí přihlížíme k věku a potřebám dětí. Zejména u nejmladších dětí dbáme na bezpečnost, přehlednost prostředí a snadnou orientaci.

Pro pobyt venku využíváme školní zahradu i okolí mateřské školy. Blízkost lesů, luk, polí, zahrad a dalších přírodních míst poskytuje dětem mnoho příležitostí k přímému pozorování a prožitkovému učení. Současný ŠVP rovněž vyzdvihuje možnost poznávání přírody a života v bezprostředním okolí obce.

4.2 Životospráva

Dětem poskytujeme pravidelný denní rytmus, který současně umožňuje pružně reagovat na jejich aktuální potřeby.

Dbáme na to, aby:

- děti měly dostatek času na jídlo,
- nebyly do jídla nuceny,
- byly vedeny k postupné samostatnosti při stolování,
- měly během dne dostatek tekutin,
- byl podporován pravidelný pobyt venku s ohledem na aktuální počasí a zdravotní stav dětí,
- měly dostatek přirozeného pohybu,

Po obědě mají děti možnost odpočinku. Dětem s nižší potřebou spánku nabízíme po potřebné době klidové činnosti, které nenarušují odpočinek ostatních.

U nejmladších dětí respektujeme zvýšenou potřebu odpočinku, pravidelnosti a individuálního přístupu.

4.3 Psychosociální podmínky

Usilujeme o to, aby se všechny děti v mateřské škole cítily bezpečně, jistě a přijímaně.

Vytváříme prostředí založené na:

- vzájemné důvěře,
- respektu,
- laskavé komunikaci,
- srozumitelných pravidlech,
- předvídatelnosti běžného dne,
- podpoře pozitivních vztahů mezi dětmi i dospělými.

Pedagogové respektují individuální potřeby a tempo jednotlivých dětí. Děti mají dostatek času dokončit činnost, vyjádřit své potřeby a postupně se osamostatňovat.

Vedeme děti k tomu, aby se učily vyjadřovat své pocity, přání a názory přiměřeným způsobem. Při řešení konfliktů je podporujeme v hledání přijatelných řešení a učíme je postupně vnímat také potřeby druhých.

Vyhýbáme se ponižování, zesměšňování a negativnímu nálepkování dětí. Chybu vnímáme jako přirozenou součást učení.

Zvláštní pozornost věnujeme nově příchozím dětem a jejich postupné adaptaci na prostředí mateřské školy.

4.4 Organizace vzdělávání

Denní režim je stanoven tak, aby poskytoval dětem potřebnou míru jistoty a pravidelnosti, zároveň však umožňoval pružně reagovat na aktuální situace, potřeby dětí, jejich zájmy i plánované vzdělávací činnosti.

V průběhu dne usilujeme o vyvážený poměr:

- spontánních a pedagogem nabízených činností,
- individuálních, skupinových a společných aktivit,
- pohybových a klidových činností,
- aktivit uvnitř mateřské školy a pobytu venku.

Děti mají dostatek času a prostoru pro spontánní hru. Pedagogové plánují vzdělávací nabídku s ohledem na věk, individuální potřeby, zájmy a aktuální možnosti dětí.

Denní organizace není chápána jako neměnný rozvrh. Pedagogové ji mohou přizpůsobovat konkrétním situacím, například počasí, délce pobytu venku, potřebám dětí, vzdělávacím projektům nebo mimořádným akcím.

4.5 Řízení mateřské školy

Mateřskou školu řídí v rámci organizace ředitel školy prostřednictvím zástupce ředitele pro mateřskou školu.

Povinnosti, pravomoci a odpovědnost jednotlivých pracovníků jsou vymezeny jejich pracovními náplněmi.

Při řízení mateřské školy klademe důraz na:

- spolupráci všech zaměstnanců,
- otevřenou a věcnou komunikaci,
- společné plánování a vyhodnocování,
- předávání důležitých informací,
- zapojování pedagogů do tvorby a aktualizace školního vzdělávacího programu,
- pravidelnou kontrolní a evaluační činnost,
- využívání výsledků hodnocení pro další rozvoj školy.

4.6 Personální podmínky

Pedagogický tým mateřské školy tvoří:

- 1 zástupce ředitele pro mateřskou školu,
- 4 učitelky mateřské školy,
- 1 asistent pedagoga.

Celkem v mateřské škole působí 6 pedagogických pracovníků.

Nepedagogické zajištění tvoří:

- 1 nepedagogický pracovník – uklízečka.

Pedagogové spolupracují při plánování, realizaci a vyhodnocování vzdělávání. Sledují individuální potřeby a pokroky dětí a společně hledají vhodné způsoby podpory jejich rozvoje.

Asistent pedagoga poskytuje podporu dítěti či dětem podle jejich konkrétních vzdělávacích potřeb a spolupracuje s pedagogy při jejich zapojování do vzdělávání a života mateřské školy.

Pedagogové se dále vzdělávají a rozvíjejí své profesní kompetence v souladu s potřebami školy a jednotlivých pracovníků.

4.7 Spolupráce s rodiči a zákonnými zástupci

Rodiče a zákonné zástupce dětí považujeme za důležité partnery při vzdělávání jejich dětí.

Usilujeme o vzájemnou důvěru, otevřenou komunikaci a spolupráci. Rodiče pravidelně informujeme o dění v mateřské škole a o důležitých skutečnostech týkajících se jejich dítěte.

Informace předáváme zejména:

- při každodenním osobním kontaktu,
- na třídních schůzkách,
- prostřednictvím komunikačních prostředků školy,
- individuálními konzultacemi podle potřeby.

S rodiči konzultujeme především významné skutečnosti týkající se adaptace, vzdělávání a celkového prospívání dítěte. Při řešení případných obtíží hledáme společný postup v nejlepším zájmu dítěte.

Rodiče mají možnost účastnit se akcí mateřské školy a přiměřeně se podílet na jejím životě. Respektujeme soukromí rodiny a citlivě přistupujeme k informacím, které nám rodiče svěřují.

5. VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ S INDIVIDUÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

5.1 Obecné zásady podpory

Mateřská škola vytváří podmínky pro vzdělávání všech dětí s ohledem na jejich individuální potřeby, možnosti, schopnosti a tempo vývoje.

Respektujeme skutečnost, že každé dítě je jedinečné. Některé děti potřebují při vzdělávání více času, jiné individuální podporu, specifický způsob komunikace, úpravu prostředí nebo náročnější vzdělávací nabídku.

Pedagogové průběžně sledují vzdělávací potřeby a pokroky jednotlivých dětí. Zjištěné informace využívají při plánování vzdělávací nabídky a volbě vhodných pedagogických postupů.

Podpora dítěte vychází především z:

- pravidelného pedagogického pozorování,
- znalosti dítěte a jeho individuálních potřeb,
- spolupráce mezi pedagogy,
- komunikace a spolupráce se zákonnými zástupci,
- případně doporučení školského poradenského zařízení.

Cílem je, aby každé dítě mělo možnost aktivně se zapojovat do života mateřské školy a zažívat úspěch přiměřený svým možnostem.

5.2 Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Dětem se speciálními vzdělávacími potřebami poskytujeme podporu v rozsahu odpovídajícím jejich individuálním vzdělávacím potřebám.

Při vzdělávání vycházíme z možností a potřeb konkrétního dítěte. Vytváříme podmínky, které dítěti umožní co nejaktivnější zapojení do vzdělávání a běžného života mateřské školy.

Podle potřeb dítěte může podpora spočívat například v:

- úpravě vzdělávací nabídky,
- přizpůsobení náročnosti nebo rozsahu činností,
- poskytnutí většího množství času,
- využití názorných pomůcek,
- přizpůsobení způsobu komunikace,
- rozdělení úkolu do menších a srozumitelných kroků,
- pravidelném opakování,
- individuální nebo skupinové podpoře,
- úpravě prostředí tak, aby bylo pro dítě přehledné a bezpečné,
- využívání vhodných podpůrných opatření.

Pedagogové spolupracují se zákonnými zástupci dítěte a v případě potřeby se školskými poradenskými zařízeními a dalšími odborníky.

Pokud je dítěti přiznán nárok na podpůrná opatření, mateřská škola postupuje v souladu s příslušným doporučením a vytváří podmínky pro jejich účinné poskytování.

5.3 Úloha asistenta pedagoga

V mateřské škole působí 1 asistent pedagoga.

Asistent pedagoga spolupracuje s učitelkami a poskytuje podporu dítěti nebo dětem v souladu s rozsahem své pracovní náplně a jejich vzdělávacími potřebami.

Podílí se zejména na:

- podpoře dítěte při zapojování do vzdělávacích činností,
- podpoře komunikace a porozumění,
- rozvoji samostatnosti dítěte přiměřeně jeho možnostem,
- usnadňování orientace dítěte v prostředí a denním režimu,
- podpoře sociálních vztahů a zapojení dítěte do kolektivu,
- spolupráci s učitelkami při přípravě vhodných podmínek pro vzdělávání dítěte.

Asistent pedagoga nenahrazuje učitelku. Je součástí pedagogického týmu a svou činnost koordinuje s učitelkami tak, aby podpora dítěte vedla co nejvíce k jeho samostatnosti a aktivnímu zapojení.

5.4 Vzdělávání dětí nadaných a mimořádně nadaných

Při vzdělávání respektujeme také děti, které projevují výrazný zájem, nadání nebo mimořádné schopnosti v některé oblasti.

Pedagogové sledují silné stránky a zájmy dětí a vytvářejí jim příležitosti k dalšímu rozvoji.

Podporujeme zejména:

- přirozenou zvídavost,
- tvořivost,
- samostatné hledání řešení,
- kladení otázek,
- experimentování,
- rozvíjení vlastních nápadů,
- hlubší poznávání témat, o která dítě projevuje zájem.

Dítěti nenabízíme pouze větší množství stejné práce, ale především pestřejší a podnětnější příležitosti, které odpovídají jeho možnostem a zájmům.

5.5 Vzdělávání dětí s odlišným mateřským jazykem

Při vzdělávání dětí s odlišným mateřským jazykem vytváříme podmínky, které jim pomáhají postupně porozumět českému jazyku, orientovat se v prostředí mateřské školy a navazovat vztahy s ostatními dětmi.

Ve vašem současném ŠVP je již zdůrazněna spolupráce s rodiči, využívání pomůcek pro usnadnění komunikace a názorná, jednoduchá komunikace v běžných situacích.

V praxi využíváme zejména:

- jednoduchou, srozumitelnou a přirozenou komunikaci,
- názorné pomůcky,
- fotografie, obrázky a piktogramy,
- opakování běžných slov a slovních spojení,
- podporu porozumění prostřednictvím konkrétních situací,
- přirozený kontakt s českými mluvčími,
- společnou hru a činnosti s ostatními dětmi,
- citlivou spolupráci s rodinou.

Dbáme na to, aby se dítě necítilo vyčleněné. Podporujeme jeho zapojení do kolektivu a vytváříme prostředí založené na vzájemném respektu.

5.6 Vzdělávání dětí mladších tří let

Mateřská škola poskytuje vzdělávání také dětem mladším tří let. Ve třídách Včeliček a Motýlků jsou děti zpravidla ve věku od 2 do 4 let.

Při vzdělávání nejmladších dětí respektujeme jejich specifické potřeby a vývojové možnosti.

Zaměřujeme se zejména na:

- postupnou a citlivou adaptaci,
- vytváření pocitu bezpečí a jistoty,
- pravidelný a přehledný denní režim,
- dostatek času pro spontánní hru a pohyb,
- podporu základní sebeobsluhy,
- rozvoj komunikace,
- činnosti založené na přímém prožitku,
- opakování a nápodobu,
- dostatek individuální podpory,
- respektování potřeby odpočinku,
- úzkou spolupráci s rodiči.

Pedagogové volí činnosti přiměřené věku a aktuálním možnostem dítěte. Neurychlují jeho vývoj a poskytují mu dostatek času k osvojení nových dovedností.

Důležitou součástí je také postupné vytváření vztahů s dospělými a vrstevníky a bezpečné seznamování s prostředím mateřské školy.

5.7 Spolupráce při podpoře dítěte

Při podpoře dětí vycházíme z přesvědčení, že nejlepších výsledků lze dosáhnout spoluprací všech, kteří se na vzdělávání a péči o dítě podílejí.

Podle individuálních potřeb dítěte spolupracujeme zejména:

- se zákonnými zástupci,
- mezi pedagogy mateřské školy,
- s asistentem pedagoga,
- se školskými poradenskými zařízeními,
- případně s dalšími odborníky.

Společným cílem je podporovat dítě v jeho rozvoji, posilovat jeho silné stránky a vytvářet takové podmínky, aby mohlo prožívat úspěch a radost z učení.

6. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

6.1 Organizace mateřské školy

Mateřská škola je součástí **Základní školy a mateřské školy Loučka, okres Vsetín, příspěvkové organizace**.

Mateřská škola má tři třídy s celkovou kapacitou **48 dětí**.

Vzdělávání je organizováno ve třídách:

VČELIČKY

- věk dětí zpravidla **2–4 roky**,
- kapacita **12 dětí**.

MOTÝLCI

- věk dětí zpravidla **2–4 roky**,
- kapacita **12 dětí**.

SLUNÍČKA

- věk dětí zpravidla **4–7 let**,
- kapacita **24 dětí**.

Zařazování dětí do jednotlivých tříd vychází zejména z jejich věku, individuálních potřeb, možností školy a aktuálního složení dětského kolektivu.

Při rozhodování o zařazení dítěte do třídy přihlížíme také k jeho adaptačním potřebám, sociálním vazbám a celkovému složení jednotlivých tříd.

Menší třídy umožňují vytvořit vhodné podmínky zejména pro nejmladší děti a děti, které potřebují více individuální podpory. Větší třída Sluníček poskytuje prostor pro společné vzdělávání starších dětí a podporu jejich dalšího rozvoje.

6.2 Přijímání dětí k předškolnímu vzdělávání

Přijímání dětí k předškolnímu vzdělávání probíhá v souladu s platnými právními předpisy.

O přijetí dítěte rozhoduje ředitel školy podle stanovených kritérií a kapacitních možností mateřské školy.

Před nástupem dítěte do mateřské školy poskytujeme zákonným zástupcům potřebné informace o organizaci provozu, adaptačním období a základních podmínkách vzdělávání.

Nástup dítěte do mateřské školy chápeme jako významnou změnu nejen pro dítě, ale i pro jeho rodinu. Usilujeme proto o citlivou spolupráci se zákonnými zástupci a postupnou adaptaci dítěte na nové prostředí, dospělé i vrstevníky.

6.3 Adaptace dítěte

Každé dítě má při nástupu do mateřské školy jiné potřeby a jiné tempo adaptace.

Pedagogové proto přistupují k adaptaci individuálně a snaží se dítěti vytvořit podmínky pro postupné získávání důvěry a pocitu bezpečí.

Při adaptaci podporujeme zejména:

- postupné seznamování s prostředím mateřské školy,
- vytváření vztahu dítěte k pedagogům,
- navazování prvních vztahů s ostatními dětmi,
- orientaci v denním režimu,
- možnost vyjádřit své potřeby a pocity,
- úzkou spolupráci se zákonnými zástupci.

Zejména u dětí mladších tří let respektujeme jejich zvýšenou potřebu jistoty, pravidelnosti, blízkosti dospělého a dostatku času na zvládnutí nové situace.

6.4 Organizace dne

Denní režim poskytuje dětem pravidelnost a jistotu, zároveň je dostatečně pružný, aby bylo možné reagovat na aktuální potřeby dětí, počasí, mimořádné situace a plánované vzdělávací aktivity.

V průběhu dne se střídají:

- spontánní hry a činnosti dětí,
- pedagogicky připravená vzdělávací nabídka,
- individuální, skupinové a společné činnosti,
- pohybové a klidové aktivity,
- pobyt uvnitř i venku,
- odpočinek a klidové činnosti.

Denní režim není chápán jako pevný rozvrh, který by omezoval přirozené potřeby dětí. Pedagogové organizaci dne přizpůsobují konkrétní situaci ve třídě.

Děti mají dostatek prostoru pro spontánní hru, vlastní iniciativu a dokončení činnosti.

Ve vašem současném dokumentu je již zakotven důraz na pružný denní režim, reagování na individuální potřeby dětí a vyvážený poměr spontánních a řízených činností.

6.5 Denní režim – rámcové uspořádání

Rámcové uspořádání dne vychází z provozních podmínek mateřské školy a může být podle aktuální situace přiměřeně upravováno.

Ranní scházení dětí

Děti přicházejí do mateřské školy, mají prostor pro spontánní hru, volbu činností a individuální kontakt s pedagogy.

Pedagogové využívají tuto část dne také k pozorování dětí, individuálním rozhovorům a podpoře jejich adaptace.

Spontánní a vzdělávací činnosti

Dětem je nabízena pestrá vzdělávací nabídka, která vychází z aktuálního tématu, jejich zkušeností, zájmů a individuálních potřeb.

Vzdělávání probíhá prostřednictvím hry, prožitku, praktických činností, rozhovorů, pohybu, tvoření, pozorování a vlastního objevování.

Hygiena a stravování

Děti jsou vedeny k postupné samostatnosti a upevňování hygienických a kulturních návyků.

Respektujeme individuální tempo dětí a poskytujeme jim dostatek času.

Pobyt venku

Pobyt venku je pravidelnou součástí denního programu.

Využíváme školní zahradu i blízké okolí mateřské školy. Děti mají možnost přirozeného pohybu, hry, pozorování přírody a získávání přímých zkušeností.

Odpočinek a klidové činnosti

Po obědě mají děti možnost odpočinku.

Respektujeme individuální potřebu spánku a odpočinku. Dětem, které neusnou, nabízíme po potřebné době klidné činnosti tak, aby nerušily ostatní děti.

Odpolední činnosti

Odpoledne mají děti prostor pro spontánní hru, individuální a skupinové činnosti, dokončování aktivit a postupné rozcházení domů.

6.6 Souběžné působení pedagogických pracovníků

Organizace práce pedagogických pracovníků je nastavována s ohledem na potřeby dětí, bezpečnost a organizační podmínky mateřské školy.

Souběžné působení pedagogů využíváme zejména při činnostech, kde je vzhledem k počtu, věku nebo individuálním potřebám dětí žádoucí zvýšená míra podpory a zajištění bezpečnosti.

Jedná se především o:

- pobyt venku,
- vycházky a vzdělávání mimo prostory mateřské školy,
- náročnější organizační situace,
- společné akce,
- činnosti vyžadující zvýšenou individuální podporu,
- práci s dětmi, které mají specifické vzdělávací potřeby.

Konkrétní organizace pracovní doby pedagogů je upravena tak, aby v průběhu dne co nejlépe odpovídala potřebám jednotlivých tříd a dětí.

Asistent pedagoga spolupracuje s učitelkami podle konkrétních vzdělávacích potřeb dětí a podílí se na vytváření podmínek pro jejich aktivní zapojení do vzdělávání.

6.7 Formy a metody vzdělávání

Vzdělávání uskutečňujeme především prostřednictvím přirozených a dětem blízkých situací.

Využíváme zejména:

- spontánní hru,
- prožitkové a zkušenostní učení,
- situační učení,
- učení nápodobou,
- praktické činnosti,
- objevování a experimentování,
- rozhovor a společné sdílení zkušeností,
- kooperativní činnosti,
- pohybové a tvořivé aktivity,
- individuální podporu dítěte.

Pedagogové vytvářejí podnětné prostředí a nabízejí dětem příležitosti k aktivnímu učení. Nezaměřujeme se pouze na předávání hotových poznatků, ale především na to, aby děti mohly samy zkoušet, objevovat, přemýšlet a hledat vlastní řešení.

6.8 Plánování vzdělávání ve třídách

Na ŠVP navazují třídní vzdělávací programy a konkrétní plánování vzdělávání v jednotlivých třídách.

Pedagogové plánují vzdělávací nabídku s ohledem na:

- vzdělávací cíle a záměry školy,
- aktuální potřeby a zkušenosti dětí,
- jejich věk a individuální možnosti,
- složení dětského kolektivu,
- aktuální situace a události,
- zájmy a podněty, které přicházejí přímo od dětí.

Třídní plánování je otevřené a pružné. Pedagogové mohou reagovat na situace, které během vzdělávání přirozeně vznikají, a využívat je jako příležitost k dalšímu učení.

7. SYSTÉM PEDAGOGICKÉHO DIAGNOSTIKOVÁNÍ A INDIVIDUALIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

7.1 Smysl pedagogického diagnostikování

Pedagogické diagnostikování je soustavnou součástí vzdělávací práce pedagogů. Jeho cílem není dítě hodnotit, porovnávat s ostatními nebo hledat jeho nedostatky. Slouží především k tomu, abychom dítě **co nejlépe poznali, porozuměli jeho potřebám a mohli mu poskytovat odpovídající podporu**.

Pedagogové sledují zejména:

- jak se dítě adaptuje na prostředí mateřské školy,
- jak se cítí v kolektivu,
- jak navazuje vztahy s dětmi a dospělými,
- způsob jeho komunikace,
- hru a zájmy dítěte,
- míru samostatnosti a sebeobsluhy,
- pohybové dovednosti,
- rozvoj řeči a porozumění,
- schopnost soustředit se a dokončovat činnost,
- způsob řešení běžných situací a problémů,
- silné stránky dítěte,
- oblasti, ve kterých dítě potřebuje více času nebo podpory.

Pedagogické diagnostikování probíhá především **přirozeně během každodenního života dítěte v mateřské škole** – při hře, rozhovorech, vzdělávacích činnostech, pobytu venku, sebeobsluze i při kontaktu s ostatními dětmi.

7.2 Způsoby získávání informací o dítěti

Pedagogové získávají informace o dítěti zejména prostřednictvím:

- systematického pedagogického pozorování,
- přirozeného rozhovoru s dítětem,
- sledování dítěte při spontánní hře,
- pozorování při individuálních, skupinových a společných činnostech,
- analýzy dětských prací a výtvorů,
- sledování postupných pokroků dítěte,
- rozhovorů a spolupráce se zákonnými zástupci,
- výměny informací mezi pedagogy,
- informací a doporučení odborných pracovišť, pokud jsou k dispozici.

Získané poznatky nejsou využívány izolovaně. Pedagogové je vzájemně propojují, průběžně vyhodnocují a sledují především **vývoj a pokrok konkrétního dítěte v čase**.

7.3 Diagnostické záznamy

O dětech vedeme přiměřenou pedagogickou dokumentaci.

Diagnostické záznamy zachycují především významné poznatky o dítěti, jeho pokrocích, potřebách, silných stránkách a případných oblastech, ve kterých potřebuje podporu.

Záznamy vedeme přehledně a účelně tak, aby skutečně sloužily pedagogické práci.

Pedagogové nezapisují každou běžnou situaci. Zaměřují se na důležité změny, pokroky a skutečnosti, které mohou ovlivnit další vzdělávání dítěte.

Cílem není vytvářet rozsáhlé množství administrativy, ale mít dostatek užitečných informací pro plánování další podpory dítěte.

7.4 Individuální portfolio dítěte

Součástí pedagogického diagnostikování může být individuální portfolio dítěte.

Portfolio shromažďuje vybrané materiály, které zachycují vývoj a pokroky dítěte. Může obsahovat například:

- vybrané výtvarné a pracovní práce dítěte,
- fotografie významných činností,
- záznamy o důležitých pokrocích,
- ukázky dětských vyjádření,
- pracovní listy pouze tehdy, pokud přinášejí informaci o vývoji dítěte,
- záznamy o zájmech a silných stránkách dítěte.

Portfolio není sbírkou všech výrobků dítěte. Obsahuje pouze takové materiály, které pomáhají zachytit jeho vývoj nebo významnou zkušenost.

Dítě může být podle svého věku a možností postupně zapojováno do výběru prací a může společně s pedagogem hovořit o tom, co se naučilo, co se mu podařilo a co by chtělo ještě vyzkoušet.

7.5 Vyhodnocování pokroků dítěte

Pokroky dítěte posuzujeme vždy s ohledem na jeho vlastní vývoj, věk, individuální možnosti a výchozí situaci.

Děti mezi sebou neporovnáváme.

Při vyhodnocování si pedagogové kladou například otázky:

- Co dítě již zvládá?
- V čem se během určitého období posunulo?
- Co dítě zajímá a motivuje?
- Jaké má silné stránky?
- Co je pro něj v současné době náročné?
- Jakou podporu potřebuje?
- Jaké vzdělávací příležitosti mu nabídneme dál?

Závěry z diagnostikování využíváme pro konkrétní plánování dalšího vzdělávání, nikoliv pouze pro evidenci.

7.6 Individualizace vzdělávání

Individualizace znamená, že při vzdělávání respektujeme rozdílné potřeby, možnosti, tempo a zkušenosti jednotlivých dětí.

Neznamená to, že každé dítě musí neustále pracovat samo podle samostatného plánu. Znamená to, že pedagog dokáže vzdělávací nabídku přizpůsobit tak, aby byla pro děti smysluplná a přiměřeně náročná.

Individualizaci uskutečňujeme například:

- nabídkou různě náročných činností,
- poskytnutím více času dítěti, které ho potřebuje,
- individuální podporou při obtížnější činnosti,
- využíváním názorných a konkrétních pomůcek,
- přizpůsobením způsobu komunikace,
- podporou dítěte při zapojení do kolektivu,
- možností volby činnosti nebo způsobu jejího řešení,
- nabídkou náročnějších úkolů dětem, které potřebují větší výzvu.

Pedagogové vycházejí z toho, co dítě **aktuálně potřebuje**, a podporu průběžně upravují podle jeho pokroků.

7.7 Spolupráce pedagogů při diagnostikování

Na poznávání dítěte se podílejí pedagogové, kteří s ním pravidelně pracují.

Důležité poznatky si předávají, společně konzultují vývoj dítěte a sjednocují postupy při jeho podpoře.

V případě potřeby spolupracují také s asistentem pedagoga.

Společné sdílení informací pomáhá vytvořit ucelenější pohled na dítě a předcházet situaci, kdy každý pedagog pracuje s dítětem zcela odlišným způsobem.

Při předávání informací dbáme na ochranu soukromí dítěte a jeho rodiny.

7.8 Spolupráce se zákonnými zástupci

Zákonní zástupci jsou důležitým zdrojem informací o dítěti a jeho potřebách.

Pedagogové s nimi průběžně sdílejí především:

- významné pokroky dítěte,
- jeho silné stránky,
- případné obtíže, které se ve vzdělávání objevují,
- možnosti další podpory.

Společně hledáme takové postupy, které budou pro dítě přínosné.

Při rozhovorech s rodiči respektujeme soukromí rodiny a předáváme informace citlivě, věcně a s důrazem na společné hledání řešení.

7.9 Využití diagnostiky pro plánování

Pedagogické diagnostikování má přímou návaznost na každodenní plánování vzdělávání.

Zjištění o dětech využíváme při:

- přípravě vzdělávací nabídky,
- volbě metod a forem práce,
- vytváření podnětného prostředí,
- rozdělování dětí do skupin,
- poskytování individuální podpory,
- plánování dalších kroků ve vzdělávání.

Pedagog si pravidelně ověřuje:

Poznal jsem, co děti potřebují? → Nabídl jsem jim vhodnou vzdělávací příležitost? → Jak děti reagovaly? → Co budu dělat příště jinak nebo na co navážu?

Tento postup propojuje **poznávání dítěte, plánování, realizaci vzdělávání a následné vyhodnocování**.

8. VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE A VZDĚLÁVACÍ OBSAH

8.1 Vzdělávací strategie mateřské školy

Vzdělávání v naší mateřské škole uskutečňujeme prostřednictvím přirozených, smysluplných a dětem blízkých situací.

Vycházíme z názvu našeho školního vzdělávacího programu **„Putování se sluníčkem“**. Sluníčko děti symbolicky provází během celého roku na jejich cestě za poznáním, novými zkušenostmi, vztahy a objevováním světa.

Děti vedeme k aktivnímu poznávání. Nevystupují pouze jako posluchači, ale mají možnost:

- samostatně objevovat,
- zkoušet a experimentovat,
- klást otázky,
- hledat vlastní řešení,
- vyjadřovat své názory a pocity,
- spolupracovat s ostatními,
- učit se z vlastních zkušeností,
- vracet se k již získaným poznatkům a dále je rozvíjet.

Pedagogové vytvářejí podnětné prostředí a připravují vzdělávací příležitosti. Všímají si toho, co děti zajímá, na co se ptají a čím aktuálně žijí. Tyto podněty využívají při plánování dalšího vzdělávání.

Při vzdělávání využíváme zejména:

Hru
Hra je přirozenou součástí života dítěte a významným prostředkem jeho učení. Děti mají dostatek času pro spontánní hru, vlastní nápady, fantazii a spolupráci s ostatními.

Prožitkové učení
Děti získávají zkušenosti vlastním prožitkem. Učí se prostřednictvím činností, které mohou samy vyzkoušet, prožít a následně sdílet.

Situační učení
Využíváme běžné i nečekané situace, které přináší každodenní život v mateřské škole. Přirozené situace se mohou stát příležitostí k rozhovoru, hledání řešení a získávání nových zkušeností.

Učení nápodobou
Děti se učí pozorováním a napodobováním druhých dětí i dospělých.

Objevování a experimentování

Nabízíme dětem možnost pozorovat, porovnávat, zkoušet, zjišťovat souvislosti a hledat odpovědi na jejich otázky.

Kooperativní učení

Vytváříme příležitosti pro společnou hru a práci, při které se děti učí domlouvat, spolupracovat, rozdělovat si úkoly a vzájemně si pomáhat.

Učení prostřednictvím pohybu

Pohyb využíváme jako přirozenou součást vzdělávání. Děti poznávají svět celým tělem a všemi smysly.

Pobyt a učení v přírodě

Využíváme blízkost přírody, která je pro naši mateřskou školu významným vzdělávacím prostředím. Děti mohou přírodu pravidelně pozorovat, vnímat její proměny a získávat přímé zkušenosti. Ve stávajícím ŠVP je právě příroda a její bezprostřední okolí významnou součástí charakteristiky školy i vzdělávání.

8.2 INTEGROVANÉ BLOKY

Vzdělávací obsah je rozdělen do čtyř vzájemně propojených integrovaných bloků:

1. PODZIM – SLUNÍČKO OBJEVUJE PROMĚNY KOLEM NÁS
2. ZIMA – SLUNÍČKO HŘEJE, I KDYŽ JE VENKU CHLADNO
3. JARO – SE SLUNÍČKEM SE PROBOUZÍ ŽIVOT
4. LÉTO – SLUNÍČKO NÁS ZVE ZA DOBRODRUŽSTVÍM

Jednotlivé bloky nejsou uzavřenými soubory předem daných témat. Pedagogové je dále rozpracovávají podle věku, potřeb, zkušeností a zájmů dětí.

Témata mohou být upravována, doplňována nebo přirozeně propojována podle aktuálních událostí a situací.

INTEGROVANÝ BLOK 1

PODZIM – SLUNÍČKO OBJEVUJE PROMĚNY KOLEM NÁS

Charakteristika bloku

Podzim je obdobím, kdy se děti seznamují nejen s proměnami přírody, ale také se změnami, které přináší začátek nového školního roku.

Nejmladší děti se postupně adaptují na prostředí mateřské školy, poznávají nové kamarády, pedagogy, pravidla a denní režim. Starší děti se vracejí po prázdninách a znovu vytvářejí společný kolektiv.

Děti společně se Sluníčkem objevují, co se děje kolem nich. Pozorují proměny přírody, sklizeň, počasí, zvířata i život lidí na podzim. Učí se poznávat samy sebe, svou rodinu, kamarády a místo, kde žijí.

Hlavní vzdělávací záměr

Podporovat dítě při adaptaci, vytváření vztahů a orientaci v novém prostředí. Vést děti k aktivnímu poznávání sebe, druhých lidí a okolního světa prostřednictvím přímého prožitku, hry a pozorování.

Dítě má příležitost:

- bezpečně se adaptovat na prostředí mateřské školy,
- poznávat kamarády a pedagogy,
- vytvářet společná pravidla soužití,
- vyjadřovat své potřeby, přání a pocity,
- poznávat svou rodinu a blízké prostředí,
- vnímat změny v přírodě,
- pozorovat počasí,
- poznávat podzimní plody,
- všímat si života rostlin a živočichů,
- objevovat les, pole, zahradu a další přírodní prostředí,
- získávat první zkušenosti s péčí o přírodu,
- tvořit z přírodních materiálů,
- pohybovat se a hrát si venku,
- spolupracovat s ostatními.

Možné tematické okruhy

Navazujeme na témata, která už ve vašem ŠVP používáte, například seznamování se školkou, rodina, ovoce, pole, les, podzimní proměny, draci, vítr, déšť, vesmír nebo pomoc druhým.

Například:

- Hola, školka volá
- Já a moji kamarádi
- Moje rodina
- Kde bydlím
- Co nám přináší podzim
- Ovoce a zelenina
- Na poli a na zahradě
- Tajemství lesa
- Vítr, déšť a počasí
- Draci létají
- Když můžeme, pomůžeme
- Objevujeme svět kolem nás

INTEGROVANÝ BLOK 2

ZIMA – SLUNÍČKO HŘEJE, I KDYŽ JE VENKU CHLADNO

Charakteristika bloku

Zimní období přináší dětem mnoho příležitostí k poznávání proměn přírody, počasí a života lidí i zvířat.

Děti prožívají období adventu a Vánoc, seznamují se s tradicemi a zvyky. Poznávají zimní přírodu, sníh a led, zimní sporty, způsoby oblékání a život zvířat v zimě.

Součástí bloku je také poznávání vlastního těla, péče o zdraví a bezpečnost.

Vedeme děti k uvědomování si, že teplo a pohodu nemusí přinášet pouze sluníčko, ale také dobré vztahy, kamarádství, vzájemná pomoc a laskavost.

Hlavní vzdělávací záměr

Rozvíjet schopnost dítěte pozorovat a poznávat změny v přírodě, získávat zkušenosti prostřednictvím zimních aktivit a současně podporovat vnímání zdraví, bezpečí, vztahů a vzájemné pomoci.

Dítě má příležitost:

- pozorovat zimní počasí,
- experimentovat se sněhem, ledem a vodou,
- poznávat změny skupenství,
- seznamovat se s tradicemi a zvyky,
- prožívat radost ze společných oslav,
- poznávat zimní sporty,
- rozvíjet pohybové dovednosti,
- vnímat potřeby svého těla,
- učit se základům péče o zdraví,
- poznávat zvířata a ptáky v zimě,
- učit se ohleduplnosti a pomoci druhým,
- spolupracovat a prožívat sounáležitost.

Možné tematické okruhy

Vycházíme mimo jiné z témat, která jsou ve vašem současném dokumentu zařazena do zimního období: Tři králové, zimní hry a sporty, oblékání, Severní a Jižní pól, karneval, ptáci a zvířata v zimě a moje tělo.

Například:

- Adventní čas
- Vánoce přicházejí
- Co nám přinesl Ježíšek
- Tři králové

- Když sluníčko odpočívá
- Zimní hry a sporty
- Jak se v zimě oblékáme
- Ledové království
- Severní a Jižní pól
- Ptáci v zimě
- Zvířátka v zimě
- Karneval
- Moje tělo a moje zdraví

INTEGROVANÝ BLOK 3

JARO – SE SLUNÍČKEM SE PROBOUZÍ ŽIVOT

Charakteristika bloku

Jaro přináší období nového života, změn a objevování.

Děti pozorují probouzející se přírodu, změny počasí, růst rostlin a život živočichů. Seznamují se s tradicemi spojenými s jarem a Velikonocemi.

V tomto období využíváme zejména přímé zkušenosti. Chodíme do přírody, pozorujeme, sázíme, pečujeme, experimentujeme a hledáme odpovědi na dětské otázky.

Jarní období zároveň poskytuje mnoho příležitostí pro pohyb, tvoření a objevování života kolem nás.

Hlavní vzdělávací záměr

Podporovat přirozenou zvídavost dítěte, jeho schopnost pozorovat, objevovat souvislosti a vnímat změny v přírodě i životě kolem sebe.

Dítě má příležitost:

- pozorovat proměny přírody,
- všímat si růstu a vývoje rostlin,
- pečovat o rostliny,
- poznávat jarní květiny,
- pozorovat život hmyzu a dalších živočichů,
- seznamovat se s mláďaty zvířat,
- poznávat význam vody pro život,
- experimentovat a objevovat,
- rozvíjet pohybové dovednosti,
- prožívat jarní tradice,
- spolupracovat při společných projektech,
- vyjadřovat své zkušenosti a zážitky.

Možné tematické okruhy

- Jaro už je tady
- Co se děje v trávě
- Probouzíme zahradu
- Jarní květiny
- Mláďata
- Život na statku
- Voda kolem nás
- Velikonoce a svátky jara
- Včely, motýli a další hmyz
- Chráníme naši přírodu
- Naše planeta

INTEGROVANÝ BLOK 4

LÉTO – SLUNÍČKO NÁS ZVE ZA DOBRODRUŽSTVÍM

Charakteristika bloku

Letní období je spojeno s delšími dny, pobytem venku, cestováním a očekáváním prázdnin.

Děti mají možnost navazovat na zkušenosti získané během celého roku, ohlížet se za společnými zážitky a uvědomovat si vlastní pokroky.

Blok podporuje samostatnost, odvahu, pohyb, objevování a radost ze společných aktivit. Starší děti se zároveň připravují na významnou změnu – přechod do základní školy.

Hlavní vzdělávací záměr

Podporovat dítě v samostatnosti, využívání získaných zkušeností a dovedností v nových situacích a v radostném prožívání společných aktivit.

Dítě má příležitost:

- poznávat různé způsoby cestování,
- seznamovat se s různými místy a kulturami,
- objevovat přírodu v letním období,
- rozvíjet pohybové a praktické dovednosti,
- spolupracovat při společných činnostech,
- uplatňovat získané zkušenosti v nových situacích,
- vnímat vlastní pokroky,
- těšit se ze společných zážitků,
- učit se bezpečnému chování během letních aktivit,
- připravovat se na prázdniny,
- starší děti postupně připravovat na přechod do základní školy.

Možné tematické okruhy

- Doprava kolem nás
- Cestujeme po světě
- Zvířata z různých koutů světa
- Mořský svět
- Dobrodružství v přírodě
- Co už umím
- Těšíme se na prázdniny
- Bezpečné léto
- Loučení se školáky

8.3 Propojení integrovaných bloků

Jednotlivé integrované bloky se vzájemně prolínají a navazují na sebe.

Například:

- vztahy a komunikace rozvíjíme po celý rok,
- samostatnost podporujeme v každodenních situacích,
- péče o zdraví a bezpečnost se objevuje ve všech blocích,
- příroda je pravidelným prostředím pro poznávání,
- matematické představy děti získávají při hrách, pohybu, třídění, porovnávání a praktických situacích,
- rozvoj řeči a komunikace probíhá při všech činnostech,
- digitální technologie využíváme smysluplně a přiměřeně věku dětí,
- sociální a osobnostní rozvoj prostupuje celým životem mateřské školy.

Důležité je, aby integrované bloky nebyly chápány jako pevný kalendář, který musíme za každou cenu „splnit“. Jsou rámcem a společnou cestou, po které se děti a pedagogové během roku společně vydávají.

9. VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE V KAŽDODENNÍ PRAXI

Vzdělávací strategie představují způsoby, kterými pedagogové vytvářejí dětem příležitosti k učení a rozvoji.

V naší mateřské škole vycházíme z toho, že dítě se učí **aktivně, prostřednictvím hry, vlastních zkušeností, prožitků, vztahů a každodenních situací**.

Pedagog není pouze předavatelem hotových poznatků. Je průvodcem dítěte, který vytváří podnětné prostředí, všímá si jeho potřeb a zájmů, nabízí mu vhodné příležitosti k učení a poskytuje potřebnou míru podpory.

Vzdělávací strategie uplatňujeme průběžně ve všech integrovaných blocích a ve všech běžných situacích života mateřské školy.

9.1 UČÍME SE HRou A PROSTŘEDNICTVÍM VLASTNÍ ČINNOSTI

Dětem poskytujeme dostatek času, prostoru a podnětů pro spontánní hru.

Prostřednictvím hry děti:

- poznávají svět,
- rozvíjejí představivost a tvořivost,
- komunikují,
- navazují vztahy,
- učí se spolupracovat,
- řeší různé situace,
- rozvíjejí pohybové dovednosti,
- učí se plánovat a dokončovat svou činnost.

Pedagogové hru dětí pozorují a respektují její význam. Podle potřeby hru citlivě podporují, obohacují prostředí nebo nabízejí nové podněty.

Nevstupují do hry zbytečně, ale tam, kde je to přínosné, pomáhají dětem rozvíjet jejich nápady, komunikaci a spolupráci.

9.2 UČÍME SE PROŽITKEM A ZKUŠENOSTÍ

Děti získávají nové zkušenosti především tehdy, když mohou věci samy **vidět, slyšet, vyzkoušet, prožít a objevovat**.

Upřednostňujeme proto přímou zkušenost před pouhým předáváním informací.

Například dítě:

- pozoruje skutečnou přírodu, nejen její obrázky,
- samo sází, zalévá a sleduje růst rostlin,
- zkouší vlastnosti vody, sněhu, ledu, písku a dalších materiálů,
- poznává okolí při vycházkách,
- učí se praktickým činnostem jejich skutečným prováděním,
- získává sociální zkušenosti při společné hře a spolupráci.

Po společném prožitku vytváříme prostor pro sdílení zkušeností. Děti mohou vyprávět, co zažily, co je překvapilo, co se jim podařilo nebo na co by se chtěly dále zaměřit.

9.3 PODPORUJEME ZVÍDAVOST A OBJEVOVÁNÍ

Vnímáme dětské otázky jako důležitý začátek učení.

Vedeme děti k tomu, aby:

- se nebály ptát,
- vyjadřovaly své nápady,
- hledaly odpovědi,
- porovnávaly,
- pozorovaly změny,
- zkoušely různé možnosti,
- ověřovaly své předpoklady,
- společně přemýšlely nad tím, co zjistily.

Namísto okamžitého sdělení hotové odpovědi pedagog často dítě podpoří další otázkou:

„Jak to zjistíme?“
„Co myslíš, že se stane?“
„Proč si to myslíš?“
„Zkusíme to?“

Tím podporujeme samostatné myšlení, zvídavost a schopnost hledat vlastní řešení.

9.4 PODPORUJEME KOMUNIKACI A NASLOUCHÁNÍ

Komunikace prostupuje celým životem mateřské školy.

Vytváříme situace, ve kterých děti mohou:

- vyjadřovat své potřeby a přání,
- sdělovat své zkušenosti,
- vyprávět,
- popisovat,
- klást otázky,
- vyjadřovat své názory,
- naslouchat druhým,
- domlouvat se,
- hledat společná řešení.

Pedagogové poskytují dětem dostatek času k vyjádření.

Dbáme na to, aby dítě nebylo přerušováno pouze proto, že se vyjadřuje pomaleji nebo potřebuje více času k formulaci odpovědi.

U dětí, které potřebují podporu v komunikaci, využíváme podle jejich individuálních potřeb názorné pomůcky, fotografie, obrázky, piktogramy, gesta nebo jiné vhodné způsoby komunikace.

9.5 UČÍME SE SPOLU ŽÍT A SPOLUPRACOVAT

Mateřská škola je přirozeným místem, kde se děti učí žít mezi ostatními.

Podporujeme je v tom, aby se postupně učily:

- navazovat vztahy,
- přijímat druhé děti,
- spolupracovat,
- domlouvat se,
- respektovat přiměřená společná pravidla,
- požádat o pomoc,
- nabídnout pomoc druhému,
- řešit běžné konflikty,
- vnímat pocity a potřeby druhých.

Konfliktní situace nevnímáme pouze jako problém, který musí dospělý rychle vyřešit. Jsou také příležitostí k učení.

Pedagog dítěti podle potřeby pomáhá pojmenovat situaci a hledat řešení:

Co se stalo?
Jak ses cítil/a?
Co potřebuje druhý?
Jak bychom to mohli vyřešit?

Míru podpory vždy přizpůsobujeme věku a možnostem dětí.

9.6 PODPORUJEME SAMOSTATNOST

Samostatnost rozvíjíme především v přirozených každodenních situacích.

Děti postupně vedeme k tomu, aby přiměřeně svému věku a možnostem:

- pečovaly o své věci,
- zvládaly sebeobsluhu,
- rozhodovaly se mezi přiměřenými možnostmi,
- dokončovaly započatou činnost,
- převzaly jednoduchou odpovědnost,
- podílely se na společném životě třídy.

Pedagog neposkytuje pomoc automaticky.

Nejprve dává dítěti prostor, aby situaci zvládlo samo. Pomoc nabízí tehdy, když ji dítě skutečně potřebuje.

Podporujeme děti slovy například:

„Zkus to, jsem tady, kdybys potřeboval/a.“
„Co by ti mohlo pomoci?“
„Už jsi to někdy zkoušel/a. Jak jsi to udělal/a minule?“

Cílem není, aby dítě zvládlo vše samo, ale aby postupně získávalo důvěru ve své schopnosti.

9.7 ROZVÍJÍME POHYB A UČENÍ CELÝM TĚLEM

Pohyb je přirozenou potřebou dítěte a významnou součástí jeho učení.

Zařazujeme:

- spontánní pohyb,
- pohybové hry,
- zdravotně zaměřené pohybové činnosti,
- taneční a rytmické aktivity,
- pohyb při pobytu venku,
- překonávání přiměřených překážek,
- činnosti rozvíjející koordinaci a rovnováhu,
- jemnou motoriku a manipulační dovednosti.

Pohyb přirozeně propojujeme s ostatním vzděláváním.

Děti například počítají při pohybové hře, poznávají prostor při překážkové dráze, reagují na zvuk, rytmus nebo pokyn a prostřednictvím pohybu vyjadřují své zážitky a představy.

9.8 UČÍME SE V PŘÍRODĚ A O PŘÍRODĚ

Blízké okolí mateřské školy využíváme jako přirozené vzdělávací prostředí.

Děti poznávají přírodu především přímým kontaktem.

Pozorují například:

- proměny ročních období,
- počasí,
- rostliny,
- živočichy,
- život v lese, na poli a zahradě,
- vodu a její význam,
- vztahy mezi člověkem a přírodou.

Přírodu nejen poznáváme, ale učíme se k ní také ohleduplně chovat.

Vedeme děti k tomu, aby postupně chápaly, že svým jednáním mohou prostředí kolem sebe chránit nebo naopak poškozovat.

9.9 PODPORUJEME TVOŘIVOST A VLASTNÍ NÁPADY

Dětem nabízíme různé materiály, nástroje a prostředky pro vlastní vyjádření.

Podporujeme je, aby:

- vymýšlely vlastní řešení,
- tvořily podle vlastních představ,
- experimentovaly s materiály,
- nebály se neobvyklých nápadů,
- hledaly různé způsoby vyjádření.

Nezaměřujeme se pouze na výsledný výrobek.

Důležitý je především **proces tvoření, vlastní nápad dítěte, jeho rozhodování a radost z činnosti**.

9.10 PODPORUJEME PŘEDMATEMATICKÉ MYŠLENÍ V BĚŽNÝCH SITUACÍCH

Děti získávají první matematické zkušenosti především v praktickém životě a při hře.

Využíváme situace, při kterých děti mohou:

- třídit a porovnávat,
- přiřazovat,
- řadit,
- hledat podobnosti a rozdíly,
- orientovat se v prostoru,
- vnímat množství,
- řešit jednoduché problémy,
- pracovat se vzory a pravidelnostmi.

Matematické myšlení nerozvíjíme pouze u pracovního stolu.

Přirozeně vzniká například při úklidu hraček, prostírání, rozdělování pomůcek, stavění, pohybových hrách nebo při pobytu venku.

9.11 VYUŽÍVÁME DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE SMYSLUPLNĚ

Digitální technologie využíváme jako jeden z možných prostředků poznávání a učení, nikoliv jako náhradu přímého prožitku, hry, pohybu nebo mezilidského kontaktu.

Děti se mohou přiměřeně svému věku seznamovat například s:

- digitálními zařízeními,
- digitálními pomůckami,
- jednoduchým fotografováním a zaznamenáváním zkušeností,
- vzdělávacími programy,
- technologiemi využívanými při společném objevování.

Vedeme děti také k postupnému uvědomování, že digitální prostředí je součástí současného světa a že technologie je třeba využívat bezpečně a smysluplně.

9.12 INDIVIDUALIZUJEME VZDĚLÁVÁNÍ

Při každodenním vzdělávání vycházíme z poznatků o jednotlivých dětech.

Pedagogové přizpůsobují:

- náročnost činností,
- délku a tempo práce,
- způsob zadání,
- míru podpory,
- používané pomůcky,
- způsob komunikace,
- organizaci práce.

Děti mohou získat stejnou zkušenost různými cestami.

Jedno dítě například potřebuje věc několikrát vyzkoušet, jiné ji pochopí při pozorování a další potřebuje zkušenost slovně pojmenovat nebo výtvarně vyjádřit.

Respektujeme tyto rozdíly a neusilujeme o to, aby všechny děti pracovaly stejným způsobem a ve stejném tempu.

9.13 DÁVÁME DĚTEM MOŽNOST VOLBY A SPOLUÚČASTI

Děti přiměřeně svému věku zapojujeme do rozhodování o životě třídy.

Mohou například:

- vybírat si z nabídky činností,
- rozhodovat o způsobu práce,
- podílet se na vytváření pravidel,
- navrhovat hry a aktivity,
- přicházet s vlastními otázkami a tématy,
- podílet se na přípravě společných projektů a akcí.

Dítě tak postupně získává zkušenost, že jeho názor a iniciativa mají hodnotu.

Současně se učí, že při společném rozhodování je potřeba vnímat také potřeby a názory ostatních.

9.14 PEDAGOG JAKO PRŮVODCE

Pedagog při vzdělávání:

- vytváří bezpečné a podnětné prostředí,
- dítě pozoruje a poznává,
- všímá si jeho potřeb, zájmů a pokroků,
- nabízí vhodné vzdělávací příležitosti,
- klade otázky podporující přemýšlení,
- poskytuje přiměřenou pomoc,
- podporuje dítě v samostatnosti,
- oceňuje jeho úsilí a pokrok,
- vytváří prostor pro komunikaci a spolupráci,
- průběžně vyhodnocuje svou pedagogickou práci.

Pedagog zároveň respektuje, že dítě má právo na vlastní tempo, chybu, opakování a dostatek času.

9.15 PROPOJENÍ VZDĚLÁVACÍCH STRATEGIÍ S PLÁNOVÁNÍM

Při plánování si pedagogové nekladou pouze otázku:

„Jakou činnost dnes s dětmi uděláme?“

Důležitější je, aby přemýšleli:

Co chceme, aby děti mohly zažít a objevit?

Jakou příležitost k tomu vytvoříme?

Jak umožníme různým dětem zapojit se vlastním způsobem?

Čeho si budeme během činnosti všímat?

Na co můžeme příště navázat?

Vzdělávací proces tak vytváří přirozený celek:

POZNÁVÁME DÍTĚ → PLÁNUJEME PŘÍLEŽITOSTI → DÍTĚ PROŽÍVÁ A OBJEVUJE → POZORUJEME A VYHODNOCUJEME → NAVAZUJEME DALŠÍ PODPOROU.

9.16 UPLATNĚNÍ STRATEGIÍ V JEDNOTLIVÝCH TŘÍDÁCH

Společné vzdělávací strategie uplatňují všechny tři třídy:

🌞 SLUNÍČKA

U starších dětí vytváříme více příležitostí pro samostatné rozhodování, spolupráci, řešení problémů, dokončování delších činností a postupné přebírání odpovědnosti.

Věnujeme také pozornost postupné přípravě na úspěšný přechod do základního vzdělávání.

🐝 VČELIČKY

U mladších dětí klademe důraz především na pocit bezpečí, adaptaci, hru, komunikaci, pohyb, nápodobu, opakování a získávání zkušeností prostřednictvím všech smyslů.

🦋 MOTÝLCI

Také zde přizpůsobujeme vzdělávací nabídku věku a individuálním možnostem dětí. Podporujeme jejich samostatnost, komunikaci, vztahy, hru, pohyb a postupné objevování okolního světa.

Všechny tři třídy spojuje společná filozofie „Putování se sluníčkem“, ale konkrétní vzdělávací nabídka se vždy přizpůsobuje konkrétním dětem.

10. EVALUAČNÍ SYSTÉM MATEŘSKÉ ŠKOLY

10.1 Smysl evaluace

Evaluace je přirozenou součástí práce mateřské školy.

Jejím cílem není hledat chyby nebo pouze formálně vyplňovat hodnoticí záznamy. Slouží především k tomu, abychom si pravidelně ověřovali:

- zda vytváříme dětem kvalitní podmínky pro vzdělávání,
- zda se děti mohou aktivně zapojovat a rozvíjet,
- zda vzdělávací nabídka odpovídá jejich potřebám,
- zda zvolené postupy vedou k naplňování cílů školy,
- co se nám daří,
- co je potřeba změnit nebo dále rozvíjet.

Výsledky evaluace využíváme pro další plánování, úpravu vzdělávacích postupů a postupné zvyšování kvality práce mateřské školy.

Evaluace probíhá **průběžně, pravidelně a systematicky**.

10.2 Oblasti evaluace

V mateřské škole sledujeme zejména tyto oblasti:

1. **pokroky a vzdělávací potřeby jednotlivých dětí,**
2. **průběh a výsledky vzdělávání ve třídě,**
3. **realizaci integrovaných bloků,**
4. **třídní plánování a vzdělávací nabídku,**
5. **podmínky vzdělávání,**
6. **pedagogickou práci a profesní rozvoj pracovníků,**
7. **spolupráci se zákonnými zástupci,**
8. **řízení a organizaci mateřské školy,**
9. **naplňování ŠVP „Putování se sluníčkem“.**

10.3 EVALUACE POKROKŮ JEDNOTLIVÝCH DĚTÍ

Co sledujeme?

Pedagogové průběžně sledují zejména:

- adaptaci dítěte,
- jeho vztahy s dětmi a dospělými,
- komunikaci a porozumění,
- způsob hry,
- samostatnost a sebeobsluhu,
- pohybové dovednosti,
- zájmy a silné stránky,
- způsob učení a řešení situací,
- postupné pokroky dítěte,
- oblasti, ve kterých dítě potřebuje podporu.

Jak?

- přirozeným pedagogickým pozorováním,
- rozhovory s dítětem,
- sledováním dítěte při hře a běžných činnostech,
- analýzou vybraných dětských prací,
- prostřednictvím diagnostických záznamů,
- konzultacemi mezi pedagogy,
- spoluprací se zákonnými zástupci.

Kdy?

Průběžně během celého školního roku.

Významné poznatky pedagogové pravidelně zaznamenávají a využívají při plánování další podpory dítěte.

Kdo?

Pedagogové, kteří s dítětem pracují, ve vzájemné spolupráci. V případě potřeby také asistent pedagoga v rozsahu své role a pracovní náplně.

Výstup

Stručný a účelný diagnostický záznam a případné další plánování podpory dítěte.

Důležité: Hodnotíme především **pokrok dítěte vzhledem k jeho vlastnímu vývoji**, nikoliv ve srovnání s ostatními dětmi.

10.4 EVALUACE VZDĚLÁVÁNÍ VE TŘÍDĚ

Pedagogové průběžně vyhodnocují, jak vzdělávání ve třídě probíhá.

Sledují například:

- zda děti vzdělávací nabídka zaujala,
- které činnosti děti aktivně vyhledávaly,
- zda se mohly zapojit všechny děti,
- jak děti spolupracovaly,
- zda byla nabídka přiměřená věku a možnostem dětí,
- zda byl dostatek prostoru pro hru a vlastní iniciativu,
- co dětem přineslo nové zkušenosti,
- co bylo pro děti příliš náročné nebo naopak málo podnětné,
- na co je vhodné dále navázat.

Evaluace neprobíhá pouze na konci tématu.

Pedagogové průběžně reagují na to, co při práci s dětmi zjistí, a podle potřeby upravují další vzdělávací nabídku.

Časový rámec

Průběžně, se stručným vyhodnocením podle systému plánování jednotlivých tříd.

Výstup

Úprava dalšího plánování a vzdělávací nabídky.

10.5 EVALUACE INTEGROVANÝCH BLOKŮ

Po ukončení integrovaného bloku pedagogové společně vyhodnotí jeho přínos.

Zaměřují se například na otázky:

Co děti během bloku nejvíce zaujalo?

Jaké zkušenosti a příležitosti k učení děti skutečně získaly?

Byla vzdělávací nabídka dostatečně pestrá?

Měly děti možnost aktivně objevovat, zkoušet a rozhodovat?

Byly respektovány rozdílné potřeby jednotlivých dětí?

Co se osvědčilo?

Co bychom příště změnili?

Na co můžeme navázat v dalším období?

Výsledky vyhodnocení slouží jako podklad pro další plánování.

Časový rámec

Po ukončení jednotlivých integrovaných bloků:

- Podzim,
- Zima,
- Jaro,
- Léto.

Kdo?

Pedagogové mateřské školy pod vedením zástupce ředitele pro MŠ.

Výstup

Stručné společné vyhodnocení a návrhy pro další práci.

10.6 EVALUACE PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Pravidelně vyhodnocujeme, zda podmínky mateřské školy odpovídají potřebám dětí a umožňují kvalitní vzdělávání.

Sledujeme zejména:

Věcné podmínky

- vybavení tříd,
- dostupnost hraček a pomůcek,
- bezpečnost prostředí,

- možnosti pohybu,
- podmínky pro hru, klid a soukromí,
- využívání školní zahrady a okolí.

Psychosociální podmínky

- zda se děti cítí bezpečně,
- kvalitu vztahů mezi dětmi,
- vztahy mezi dětmi a dospělými,
- klima jednotlivých tříd,
- způsob komunikace,
- respektování individuálních potřeb.

Organizace

- zda denní režim odpovídá potřebám dětí,
- dostatek času pro hru,
- vyváženost spontánních a pedagogicky nabízených činností,
- možnosti individuální práce,
- organizaci souběžného působení pedagogů.

Životospráva

- podmínky pro pravidelný pohyb,
- pobyt venku,
- pitný režim,
- organizaci stravování,
- podmínky pro odpočinek.

Časový rámec

Průběžně během roku, souhrnně nejméně jednou za školní rok.

Výstup

Stanovení konkrétních opatření nebo priorit pro další období.

10.7 EVALUACE PEDAGOGICKÉ PRÁCE

Pedagogové pravidelně přemýšlejí nad vlastní pedagogickou prací.

Sledují například:

- jak komunikují s dětmi,
- zda poskytují dětem dostatek prostoru pro vlastní iniciativu,
- zda dokážou individualizovat vzdělávání,
- jak podporují samostatnost,

- jak pracují s dětskou hrou,
- zda vytvářejí bezpečné a podnětné prostředí,
- jak reagují na potřeby jednotlivých dětí,
- zda se výsledky diagnostiky promítají do jejich práce,
- jak spolupracují s ostatními členy týmu.

Součástí profesního rozvoje je také:

- vzájemné sdílení zkušeností,
- společné plánování,
- konzultace mezi pedagogy,
- další vzdělávání,
- využívání získaných poznatků v praxi.

Časový rámec

Průběžně během školního roku, souhrnné sebehodnocení nejméně jednou ročně.

Kdo?

Jednotliví pedagogové a zástupce ředitele pro MŠ.

Výstup

Sebehodnocení, případně stanovení osobních profesních cílů a priorit dalšího vzdělávání.

10.8 EVALUACE SPOLUPRÁCE SE ZÁKONNÝMI ZÁSTUPCI

Pravidelně sledujeme kvalitu a přínos spolupráce s rodiči a zákonnými zástupci.

Zaměřujeme se například na:

- srozumitelnost předávaných informací,
- možnosti vzájemné komunikace,
- ochotu rodičů spolupracovat,
- účast rodičů na akcích školy,
- průběh individuálních konzultací,
- podněty a zpětnou vazbu rodičů.

Zpětnou vazbu můžeme získávat například prostřednictvím:

- osobních rozhovorů,
- třídních schůzek,
- individuálních konzultací,
- dotazníků,
- dalších vhodných forem komunikace.

Časový rámec

Průběžně, podle potřeby školy souhrnně nejméně jednou za školní rok.

Výstup

Návrhy na zlepšení komunikace a spolupráce.

10.9 EVALUACE ŘÍZENÍ A ORGANIZACE MATEŘSKÉ ŠKOLY

Zástupce ředitele pro MŠ průběžně sleduje fungování mateřské školy a vyhodnocuje zejména:

- organizaci provozu,
- spolupráci zaměstnanců,
- předávání informací,
- rozdělení úkolů,
- funkčnost nastavených pravidel,
- zajištění bezpečnosti,
- využívání pracovních a materiálních podmínek,
- naplňování stanovených cílů.

Součástí evaluace je také pravidelná kontrolní a hospitační činnost v rozsahu odpovídajícím organizaci školy.

Výsledky jsou využívány především pro podporu pedagogů a další zlepšování práce mateřské školy.

10.10 EVALUACE ŠVP „PUTOVÁNÍ SE SLUNÍČKEM“

Školní vzdělávací program průběžně sledujeme, vyhodnocujeme a podle potřeby aktualizujeme.

Zaměřujeme se především na:

- zda je ŠVP skutečně využíván při plánování,
- zda odpovídá aktuálním podmínkám mateřské školy,
- zda vzdělávací obsah odpovídá potřebám dětí,
- zda jsou vzdělávací strategie skutečně uplatňovány v praxi,
- zda systém diagnostikování a individualizace funguje,
- zda je evaluační systém pro pedagogy praktický a funkční,
- zda ŠVP podporuje společnou filozofii a směřování mateřské školy.

Kdy?

Průběžně během celé doby platnosti ŠVP.

Celkové vyhodnocení provádíme pravidelně podle potřeb školy a vždy při zásadních změnách, které mají vliv na organizaci nebo obsah vzdělávání.

Kdo?

Pedagogický tým mateřské školy ve spolupráci se zástupcem ředitele pro MŠ a vedením školy.

Výstup

Případná aktualizace ŠVP, úprava vzdělávacích strategií, organizace nebo dalších částí dokumentu.

10.11 PŘEHLED EVALUAČNÍHO SYSTÉMU

Co hodnotíme	Jak	Kdy	Kdo	Jak využijeme výsledky
Pokroky dětí	Pozorování, diagnostika, portfolio	Průběžně	Pedagogové, AP dle své role	Individualizace vzdělávání
Vzdělávání ve třídě	Průběžná reflexe	Průběžně	Pedagogové třídy	Úprava další nabídky
Integrované bloky	Společné vyhodnocení	4× ročně	Pedagogický tým	Plánování dalších bloků
Podmínky vzdělávání	Pozorování, kontrola, společná reflexe	Průběžně + 1× ročně	Zástupce Ř pro MŠ, pedagogové	Stanovení priorit
Pedagogická práce	Sebehodnocení, hospitace, konzultace	Průběžně + 1× ročně	Pedagogové, zástupce Ř pro MŠ	Profesní rozvoj
Spolupráce s rodiči	Rozhovory, konzultace, zpětná vazba	Průběžně + 1× ročně	Pedagogové, vedení	Zlepšení spolupráce
Řízení MŠ	Kontrola a vyhodnocování	Průběžně	Zástupce Ř pro MŠ, vedení školy	Úprava organizace
ŠVP	Průběžná analýza a společná evaluace	Průběžně	Pedagogický tým, vedení	Aktualizace ŠVP

Závěrečné ustanovení

Školní vzdělávací program **„Putování se sluníčkem“** je otevřeným pracovním dokumentem, který vychází z podmínek, potřeb a možností naší mateřské školy.

Jeho cílem není přesně určovat každou jednotlivou činnost, ale poskytovat pedagogům **společný směr, hodnoty, vzdělávací záměry a strategie**.

ŠVP je pravidelně ověřován v každodenní praxi. Na základě zkušeností pedagogů, potřeb dětí, spolupráce se zákonnými zástupci a výsledků evaluace může být průběžně aktualizován.

Naší společnou cestou je vytvářet mateřskou školu, ve které se děti cítí bezpečně, jsou přijímány takové, jaké jsou, mohou si hrát, objevovat, učit se a postupně růst.

„Putujeme se sluníčkem – každý svým tempem, ale společně.“ 🌞